

Výroční zpráva

o činnosti FONTES RERUM, družstva pro ekonomická, politická
a sociální studia za rok 2001

Družstvo FONTES RERUM bylo založeno na zakládající schůzi dne 1. prosince 2001 za účelem nejen podnikatelské činnosti, ale především s cílem uspokojovat potřeby svých členů v oblasti ekonomických, politických a sociálních studií. Družstvo chce vytvářet prostředí pro veřejnou diskusi hospodářských, politických a sociálních témat a přispět tak k lepšímu fungování občanské společnosti v České republice.

Zvolili jsme formu družstva, neboť si myslíme, že tato forma má u nás dlouhou tradici a zbytečně není v současné době využívána. Družstvo je totiž podnikatelský subjekt, jako každý jiný a zároveň slouží k uspokojování potřeb svých členů. Tedy jinými slovy obsahuje v sobě některé prvky nadace. Tímto způsobem chce FONTES RERUM fungovat s tím, že přirozeným omezením jeho činnosti jsou finanční prostředky, které si musí nejprve vydělat.

Zakládajícími členy družstva FONTES RERUM se stali:

Ing. Jan Mládek, CSc., Dráčov

Ing. Miroslav Mládek, Nová Ves u Českých Budějovic

Ing. Ivan Voborský, Tábor

Jiří Weiner, Praha 10

Ing. Josef Zbořil, Český Krumlov

Prvním předsedou družstva byl na základající schůzi zvolen Ing. Jan Mládek, CSc. z Dráchova.

Činnost družstva byla zahájena již v roce 2001 dvěma veřejnými diskusemi, které proběhly ve spolupráci s Českým Institutem Aplikované Ekonomie, s.r.o., neboť na straně FONTES RERUM fungoval pouze přípravný výbor složený ze zakládajících členů družstva a družstvo samotné ještě v roce 2001 nemělo právní subjektivitu, ani nevedlo účetnictví.

V koncem roku 2001 byly realizovány následující dva semináře:

1. dne **18. října 2001** se uskutečnil seminář na téma: **Evropská Unie ANO! Evropská měnová unie?**

Diskusního večera se jako panelisté zúčastnili: Tomáš Holub (poradce guvernéra ČNB), Ivan Pilip (člen Rozpočtového výboru PSP ČR, Unie svobody), Miloslav Ransdorf (člen Zahraničního výboru PSP ČR, KSČM), Jan Zahradil (místopředseda Výboru pro evropskou integraci PSP ČR, ODS).

Hovořilo se o problému vstupu do EU a kdy a hlavně s jakými riziky vstupovat do EMU. Diskutující se shodli, že je třeba maximálně chránit národní zájmy. Řada zemí zavedla režim měnového výboru (currency-board), kdy se nevzdaly vlastní měny, ale vlastní měnové politiky. Vzniká otázka jak volit alternativní přizpůsobovací mechanismus a jak je tento systém účinný. V zásadě jde buď o fiskální politiku, substituující v podstatě měnové zásahy státu jeho fiskálním zásahem anebo přizpůsobení přes trh práce. Tento zásah lze provádět velkou regionální

mobilitou pracovní síly, což v Evropě příliš nefunguje anebo flexibilním přizpůsobováním reálných mezd. V ČR nelze dodržet požadovanou flexibilitu vzhledem ke strukturálnímu schodku veřejných financí 6%. Ne příliš dobře též funguje flexibilita reálných mezd v ČR. Byl vyvinut tzv. Pakt růstu a stability, znamenající prodloužení fiskálních kritérií Maastrichtské smlouvy, požadující od členských zemí, aby za normální situace udržely své schodky veřejných rozpočtů blízko vyrovnanosti a v době potíží aby nepřekročily 3% Maastrichtský limit. V ČR je schodek 6%. Dále se v diskusi rozebíraly historické zkušenosti dvou měnových úrovní Rakouska - Uherska (1919) a Československa (1993). Konstatovalo se, že jednotná měna nemusí znamenat jednotný ekonomický prostor. To je základní představa Maastrichtských kritérií, která jsou většinou monetární povahy a netýkají se tak důležitých otázek jako jsou sociální, kulturní, atd. To, že základní a jediný integrující faktor je pouze monetární kritérium, je nedostatek systému a zakládá to do budoucna potenciál nedůvěry, nevedoucí k integraci evropského prostoru, ale k fragmentaci. Země EU se od sebe výrazně liší. Fiskální unie nese značné problémy, např. pro ČR zvýší daňové zátěže. Bylo konstatováno, že vstup do EU přinese výhody jako snadnější přístup k trhům, příliv investic ze západní Evropy, finanční transfer bruselských fondů.

2. dne **12. prosince 2001** byl proběhl seminář na téma: **Má globální teror vliv na globální/českou ekonomiku?**

V úvodu semináře svůj názor prezentovali: Zdeněk Bakala (generální ředitel Patria Finance), Jiří Dolejš (člen krajského zastupitelstva v Praze

za KSČM), Daniel Herman (tiskový mluvčí České biskupské konference), Valtr Komárek (bývalý ředitel Prognostického ústavu ČSAV).

Vliv teroristických událostí má výrazný krátkodobý negativní vliv na ekonomiky. Důvodem je pocit nejistoty a pokles důvěry v budoucnost. V případě ČR tento vliv není tak patrný. Byly vysloveny rozdílné názory na míru a rozsah dopadu výrazných kriminálních činů na světovou ekonomiku. Někteří diskutující se domnívají, že tyto jevy vyvolají jen krátkodobé a izolované reakce a že nedochází ke střetu civilizací a že globální ekonomická krize nemůže být takovými činy indukována. Většina diskutujících ale se shodla na přesvědčení, že jednotlivé teroristické akce jsou součástí celého systému, který pracuje dlouhodobě a je propojený do ekonomiky. Terorismus vede společnost do pocitu strachu, zpochybňování společenských, ekonomických i politických institucí, dochází k narušení suverenity zemí. Do budoucna je třeba měnit koncepci klíčových světových institucí. Je třeba přehodnotit světovou politiku monopolarity, politiku světové hegemonie, unilaterálních vztahů, atd. Hovořilo se o vývoji islámu a faktu, že islám neprošel dlouhodobým procesem odluky církve od státu, jako katolická církev. Trvalo téměř 130 let než se katolická církev vyrovnala s faktickou změnou společensko-politické situace a to se projevuje v její dnešní absenci mocenských ambicí. Diskuse vznikla kolem současné podoby světa, rozporů, chudoby, atd., které vedou k zvýraznění váhy. Hovořilo se mimo jiné i o samotném pojmu civilizace. Celková diskuse byla pojata jako výměna názorů bez konkrétního závěru, i když bylo konstatováno, že terorismus bezesporu bude jedním z klíčových problémů 21. století.